

Titulació	Tipus	Curs
Educació social	OT	3
Educació social	OT	4
Pedagogia	OT	4
Educació Infantil	OT	4
Educació Primària	OT	4

Professor/a de contacte

Nom: Neus Banqué Martínez

Correu electrònic: neus.banque@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisites

No hi ha prerequisits d'accés.

Objectius

El món afronta reptes i problemàtiques globals, complexes i interrelacionades, que afecten els estils de vida, els valors, l'equitat social i que demanen també respostes complexes. Els desafiaments sorgeixen de valors que han creat, i creen, societats insostenibles. Disposem del coneixement, la tecnologia i les competències necessàries per invertir la situació, per tant cal mobilitzar el nostre potencial per aprofitar totes les oportunitats de millorar l'acció i propiciar canvis cap a una transformació necessària. L'educació és clau en aquest procés transformador.

Una educació transformadora ha de ser de qualitat, que faciliti la clarificació de valors, promogui el pensament crític i creatiu, la construcció de coneixement, el desenvolupament d'actituds i de competències necessàries per a participar en la transformació positiva i efectiva de la societat. L'Educació per a la Sostenibilitat és, per tant, un procés clau en la construcció de nous imaginaris i models alternatius basats en la justícia social i econòmica, la sobirania alimentària, el consum responsable, la integritat ecològica, l'economia solidària, els mitjans de vida sostenibles, el respecte cap a totes les formes de vida i valors sòlids que fomentin la cohesió social, la democràcia i l'acció col·lectiva. L'Educació per a la Sostenibilitat ha d'entomar aquest repte i posar en relleu la interdependència entre el medi, l'economia, la societat i la diversitat cultural, des de l'àmbit local fins al mundial, i tenir en compte la dimensió del temps (passat, present, futur).

L'assignatura es focalitzarà en el rol dels i les educador/es en l'Educació per a la Sostenibilitat, així com en l'exploració de diferents perfils professionals que vinculen l'educació, la sostenibilitat i el consum. Sota aquest marc, l'assignatura es proposa els objectius següents:

- Explorar la concepció de medi i de sostenibilitat.

- Aproximar-se al marc conceptual i metodològic de l'Educació per a la Sostenibilitat.
- Afavorir el pensament holístic i el pensament crític i creatiu com a pilars fonamentals de l'Educació per a la Sostenibilitat.
- Reconèixer la importància i la necessitat d'engegar processos d'Educació per a la Sostenibilitat i pel consum en diversos contextos educatius (formal, no formal, informal, participació ciutadana, intervenció comunitària...).
- Conèixer les implicacions de l'Educació per a la Sostenibilitat i pel consum en relació a les competències professionals.
- Aproximar-se al disseny, elaboració i avaluació de projectes i/o materials didàctics en Educació per a la sostenibilitat i Educació en el consum responsable.

Competències

Educació social

- Contextualitzar l'acció socioeducativa en funció dels diferents paradigmes teòrics que han elaborat les ciències de l'educació i en funció del context socio-històric dels individus, grups i institucions.
- Mantenir una actitud de respecte al medi (natural, social i cultural) per fomentar valors, comportaments i pràctiques que atenguin a la igualtat de gènere, equitat i respecte als drets humans.

Pedagogia

- Identificar plantejaments i problemes educatius, indagar sobre ells: obtenir, registrar, tractar i interpretar informació rellevant per emetre judicis argumentats que permetin millorar la pràctica educativa i formativa.
- Mantenir una actitud de respecte al medi (natural, social i cultural) per fomentar valors, comportaments i pràctiques que atenguin a la igualtat de gènere, equitat i respecte als drets humans.

Educació Infantil

- Actuar en l'àmbit de coneixement propi valorant l'impacte social, econòmic i mediambiental.
- Analitzar i incorporar de manera crítica les qüestions més rellevants de la societat actual que afecten l'educació familiar i escolar: impacte social i educatiu dels llenguatges audiovisuals i de les pantalles canvis en les relacions de gènere i intergeneracionals multiculturalitat i interculturalitat discriminació i inclusió social i desenvolupament sostenible.
- Elaborar propostes didàctiques en relació amb la interacció ciència, tècnica, societat i desenvolupament sostenible.
- Mantenir una actitud de respecte al medi (natural, social i cultural) per fomentar valors, comportaments i pràctiques que atenguin a la igualtat de gènere, equitat i respecte als drets humans.
- Promoure l'interès i el respecte pel medi natural, social i cultural a través de projectes didàctics adequats.

Educació Primària

- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.
- Mantenir una actitud de respecte al medi (natural, social i cultural) per fomentar valors, comportaments i pràctiques que atenguin a la igualtat de gènere, equitat i respecte als drets humans.
- Valorar la responsabilitat individual i col·lectiva en la consecució d'un futur sostenible.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar els indicadors de sostenibilitat de les activitats academicoprofessionals de l'àmbit integrant-hi les dimensions social, econòmica i mediambiental.
2. Aplicar el pensament sistèmic en l'anàlisi de problemes i temàtiques ambientals.
3. Ponderar els riscos i les oportunitats de les propostes de millora tant pròpies com alienes.
4. Reconèixer els diferents models de sostenibilitat en les propostes educatives.
5. Ser capaç d'establir vincles entre coneixement i accions ambientals i de consum sostenibles.

Continguts

- Concepció de Medi - Sostenibilitat - Objectius de Desenvolupament Sostenible 2030
- De l'Educació Ambiental a l'Educació per a la Sostenibilitat, en el marc dels ODS 2030: perspectiva històrica, evolució i exploració de diversos corrents
- Educació per a la sostenibilitat: finalitat, objectius, components clau i enfocaments metodològics
- Problemàtica ambiental i pensament holístic
- Pensament crític en Educació per a la Sostenibilitat i del Consum
- La dimensió de futurs en Educació per a la Sostenibilitat
- Estratègies en educació per a la sostenibilitat i el Consum en diferents àmbits d'intervenció: educació formal, no formal i informal
- Competències professionals en Educació per a la Sostenibilitat
- Disseny, elaboració i avaluació d'un projecte o material didàctic en Educació per a la Sostenibilitat i/o el Consum

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Es realitza amb tot el grup classe i permet l'exposició dels principals continguts a través d'una participació oberta i activa per part dels estudiants. Alterna estones de treball amb gran grup o petits grups.	38,5	1,54	2, 4, 5
Tipus: Supervisades			
Espai de treball en grups reduïts tutoritzat pel professorat per fer l'anàlisi o l'elaboració d'activitats i/o materials curriculars, l'estudi i/o resolució de casos, activitats de camp i/o laboratori, per aprofundir en les temàtiques proposades.	27,5	1,1	2, 4, 5
Tipus: Autònomes			
Anàlisi de lectures, propostes d'innovació didàctica, disseny d'activitats, realització d'informes, anàlisi i resolució de casos, treball de camp	75	3	2, 4, 5

Aquesta assignatura pretén aportar els fonaments de l'Educació per a la Sostenibilitat. És farà èmfasi en la construcció de les mirades necessàries per a comprendre la fonamentació, l'abast, i les possibilitats del treball en diversitat de contextos educatius i amb diversitat de col·lectius. La tipologia d'activitats dissenyades inclouen classes magistrals de presentació de perspectives i fonaments teòriques, discussió de lectures i articles, sortides de camp per conèixer fenòmens rellevants des de l'òptica de la sostenibilitat, sessions amb experts i/o experiències reals d'intervenció educativa en l'àmbit de la Sostenibilitat, i sessions en petit grup per a la reflexió al voltant de lectures i propostes didàctiques.

La metodologia docent està centrada en tres eixos importants:

- (a) permetre a l'alumnat experimentar, en el seu propi procés formatiu, que l'aprenentatge és un acte social i personal al mateix temps, que posa en funcionament i de manera simultània aspectes racionals i emocionals;
- (b) mantenir una dinàmica interactiva i un clima distès que afavoreixi la participació i el compromís personal en el propi aprenentatge i en el dels companys i de les companyes de grup;

(c) l'equip docent actua com a facilitador del procés d'ensenyament i aprenentatge de l'alumnat, on es demana un rol actiu i autònom per a l'assoliment dels reptes proposats.

L'assignatura contempla que el protagonisme en el procés d'ensenyament aprenentatge el té l'estudiantat, i és sota aquesta premissa que es planifica la metodologia de l'assignatura: participativa i interactiva. Es planteja una gran diversificació del tipus d'activitats per garantir l'atenció a la diversitat, tant en la connexió entre l'alumnat i les competències de la dimensió individual i grupal, com en el treball fora de l'aula i les activitats de treball dins l'aula. Les classes presencials són fonamentalment en gran grup, però s'incorporen estratègies de treball en petit grup, tipus seminari o taller.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen presencial individual	40%	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5
Treball en grup cooperatiu	50%	4	0,16	1, 2, 3, 4, 5
Treball i participació individual	10%	3	0,12	1, 2, 3, 4, 5

L'Avaluació Continuada de l'assignatura es desenvolupa al llarg del període de docència i es concreta amb una ponderació del 50% per a l'avaluació individual i del 50% per a l'avaluació en grup. Aquesta s'articula mitjançant el lliurament de 3 activitats d'avaluació, de tipologies diverses i distribuïdes al llarg de l'assignatura, de la següent manera:

1. Activitat individual de reflexió (35% ponderació nota final). Aquesta és una activitat d'avaluació escrita basada en la reflexió i l'aprofundiment dels continguts treballats i de les lectures de l'assignatura. Es durà a terme en la data següent: 09/gener/2026
1. Activitats individuals continuades (15% ponderació nota final). Aquesta és una activitat d'avaluació que demana un treball continuat de l'assignatura, a partir del lliurament de tasques pràctiques puntuals, amb l'objectiu de reflexionar i/o posar en pràctica recursos i/o lectures vinculades a l'Educació, la Sostenibilitat i el Consum. Les tasques es lliuraran: Una setmana després de la sessió que requereixi una tasca pràctica.
1. Activitat en grup de disseny i presentació d'un projecte d'Educació per a la Sostenibilitat (50% ponderació nota final). Aquesta és una activitat d'avaluació que requereix el disseny, presentació, i co-avaluació de recursos per a l'Educació per a la Sostenibilitat que incorporin els principis didàctics treballats a l'assignatura. Els materials elaborats en grup es lliuraran en les següents dates: 12 i 19/desembre/2025

L'assignatura acull l'opció de l'Avaluació Única, que es concreta amb una ponderació del 100% d'avaluació individual. Aquesta s'articula mitjançant el lliurament de 4 activitats d'avaluació, de la següent manera:

1. Activitat de reflexió (35% ponderació nota AU). Aquesta és una activitat d'avaluació escrita basada en la reflexió i l'aprofundiment dels continguts treballats i de les lectures de l'assignatura.

2. Activitat de disseny i presentació d'un projecte d'Educació per a la Sostenibilitat (50% ponderació nota AU). Aquesta és una activitat d'avaluació que requereix el disseny, presentació, i co-avaluació de recursos per a l'Educació per a la Sostenibilitat que incorporin els principis didàctics treballats a l'assignatura.
3. Activitats d'argumentació oral (15% ponderació nota AU). Aquesta és una activitat d'avaluació que consisteix en una entrevista personal oral d'argumentació i defensa de les altres dues activitats d'avaluació elaborades, així com de demostració del domini del contingut de l'assignatura.

La data de lliurament de les activitats d'avaluació única és: 09/gener/2026

Les característiques i concreció del desenvolupament i lliurament de totes les activitats s'explicarà a l'inici de l'assignatura. Les activitats d'avaluació tindran un retorn /qualificació per part de l'equip docent de l'assignatura, en un període no superior a 20 dies hàbils del calendari acadèmic. L'estudiantat que vulgui revisar la nota podrà fer-ho en una tutoria específica d'avaluació i revisió fixada prèviament per l'equip docent.

NO AVALUABLE. Es considerarà com a no avaluable aquell alumnat que no compleixi el requisit d'assistència i que no hagi pogut aportar prou evidències d'avaluació (ha presentant un mínim de dues tercers parts de les activitats d'avaluació demanades). En aquest cas no es podrà optar al procés de recuperació.

Els requisits i criteris que s'exigeixen per a poder superar l'avaluació continuada i l'avaluació única de l'assignatura són els següents:

- L'alumnat ha d'haver aprovat cadascuna de les 3 activitats d'avaluació (passat el procés de recuperació, si s'escau), amb una nota mínima de 5, perquè es faci la mitjana de la nota de les activitats i s'obtingui la qualificació final de l'assignatura.
- L'alumnat ha d'haver assistit a un mínim d'un 80% de les sessions de l'assignatura. En cas de no complir amb aquest requisit d'assistència, es considerarà no presentat. Els justificants que es presentin en cas d'absència, serveixen únicament per explicar l'absència, en cap cas són un eximent de la presència.
- L'alumnat ha de mostrar una bonacompetència comunicativa general, tant oralment com per escrit, i un bon domini de la llengua catalana. En totes les activitats (individuals i en grup) es tindrà en compte, doncs, la correcció lingüística, ortogràfica i gramatical a més de la redacció i els aspectes formals de presentació. L'alumnat ha de ser capaç d'expressar-se amb fluïdesa i correcció i ha de mostrar un alt grau de comprensió dels textos acadèmics. Una activitat pot ser retornada 'no avaluada' o suspesa si la professora o professor considera que no compleix aquests requisits.
- L'alumnat ha de mostrar una actitud compatible amb la professió educadora. Algunes competències que es tindran en compte són: escolta activa, respecte, participació, cooperació, empatia, amabilitat, puntualitat, no jutjar, argumentar, ús del mòbil adequat, etc. En les activitats de grup, una o més actituds incorrectes poden abaixar la nota individual. Per tant, podrà ser que les i els membres d'un mateix grup no tinguin la mateixa qualificació en l'activitat d'avaluació.
- Les activitats d'avaluació hauran de complir amb els requisits formals propis d'un treball acadèmic. Per exemple, es recomana comprovar que s'han escrit correctament les fonts, notes, citacions textuais i referències bibliogràfiques seguint la normativa APA 7.

Tenint en compte la normativa acadèmica de la UAB, per poder accedir al procés de recuperació de l'avaluació que contempla l'assignatura, s'exigeixen els criteris següents:

- Totes les activitats d'avaluació de l'assignatura són recuperables, sempre i quan l'alumnat hagi estat avaluat prèviament de l'activitat d'avaluació a recuperar.
- No obstant això, per accedir al procés de recuperació cal tenir una qualificació mínima en la mitjana de l'assignatura de 3,5. En cas que no sigui així no es podrà optar a la recuperació i l'assignatura quedarà suspesa automàticament.
- L'alumnat ha d'haver complert els criteris exigits per a l'Avaluació de l'assignatura.
- L'alumnat ha complert amb els criteris de transparència amb relació a l'ús de la IA*.
- L'alumnat no ha infringit la normativa en matèria de còpia o plagi**.

La nota màxima a la qual es pot optar en el procés de recuperació és d'un 5 sobre 10, a l'activitat per la qual s'estigui recuperant. Aquesta nota farà mitjana amb la resta de notes de les activitats d'avaluació. La recuperació del procés d'Avaluació Continuada i Única està prevista en les següents dates: 30/gener/2026

* En aquesta assignatura, només es permet l'ús de tecnologies d'intel·ligència artificial (IA) en l'activitat vinculada a la sortida de camp, i en l'activitat vinculada als seminaris didàctics. El seu ús és restringit a tasques de suport, com la cerca bibliogràfica o d'informació, la correcció de textos o les traduccions d'articles en un idioma diferent del d'ús habitual de la docència. En cas que se'n faci ús, l'estudiant haurà d'identificar clarament quines parts han estat generades amb aquesta tecnologia, especificar les eines emprades i incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït en el procés i el resultat final de l'activitat. La no transparència de l'ús de la IA en aquestes activitats avaluable es considerarà falta d'honestat acadèmica i pot comportar una penalització parcial o total en la nota de l'activitat, o sancions majors en casos de gravetat.

** D'acord amb la normativa acadèmica de la UAB, la copia o plagi en qualsevol tipus d'activitat d'avaluació constitueixen un delicte, i es penalitzarà amb un 0 com a nota de l'assignatura perdent la possibilitat de recuperar-la, tant si és un treball individual com en grup (en aquest cas, tots els membres del grup tindran un 0). Si durant la realització d'un treball individual a classe, el professor/a considera que un alumne/a està intentant copiar o se li descobreix algun tipus de document o dispositiu no autoritzat pel professorat, es qualificarà el mateix amb un 0, sense opció de recuperació i, per tant, tindrà suspesa l'assignatura. Es considerarà que un treball, activitat o examen està "copiat" quan reproduceix tot o una part significativa del treball d'un/a altre/a company/a. Es considerarà que un treball o activitat està "plagiat" quan es presenta com a propi una part d'un text d'un autor sense citar les fonts, independentment que les fonts originàries siguin en paper o en format digital.

PROVA DE SÍNTESI. A partir de la segona matrícula a l'assignatura, l'assignatura admet prova de síntesi que permeti avaluar els resultats d'aprenentatge definits en aquesta Guia Docent. En aquest cas, la qualificació de l'assignatura correspondrà a la qualificació de la prova de síntesi. La data d'aquesta prova es realitzarà el 09/01/2026.

Bibliografia

Bibliografia elaborada amb perspectiva de gènere amb predomini d'autores.

BIANCHI, G.; PISIOTIS, U., CABRERA, M. (eds) GreenComp_The European Sustainability Competence Framework. Y. Punie & M. Bacigalupo (eds). EUR 30955 EN, Publication Office of the European Union, Luxembourg. <https://doi.org/10.2760/13286>

CEBRIAN, G.; JUNYENT, M. (2014) Competencias profesionales en Educación para la Sostenibilidad: un estudio exploratorio de la visión de futuros maestros. *Enseñanza de las ciencias*, 32 (1), 29.49. <https://doi.org/10.5565/rev/ensciencias.877>

GARCIA, M.R., JUNYENT, M., & FONOLLEDA, M. (2017). How to assess professional competencies in Education for Sustainability? An approach from a perspective of complexity. *International Journal of Sustainability in Higher Education*, 18(5), 772-797. <https://doi.org/10.1108/IJSHE-03-2016-0055>

GARCÍA DÍAZ, J. E., FERNÁNDEZ-ARROYO, J., RODRÍGUEZ-MARÍN, F. Y PUIG GUTIÉRREZ, M. (2019). Más allá de la sostenibilidad: por una educación ambiental que incremente la resiliencia de la población ante el decrecimiento/colapso. *Revista de Educación Ambiental y Sostenibilidad*, 1(1), 1101. <https://revistas.uca.es/index.php/REyS/article/view/4782>

GIL-PEREZ, D.; VILCHES, A. (2019). La comprensión e impulso de la Sostenibilidad: un requisito imprescindible para una acción educativa y ciudadana eficaz. *Revista de Educación Ambiental y Sostenibilidad*, 1 (2), 2101. https://doi.org/10.25267/Rev_educ_ambient_sostenibilidad.2019.v1.i2.2101

HICKS, D. (2002) *Lessons for the future. The missing dimension in education*. London and New York: Routledge.

HICKS, D. & HOLDEN, C. (2007). Remembering the future: what do children think? *Environmental Education Research*, 13, pp. 501-512.

SAUVÉ, L. (2004) Una cartografia de corrientes de educación ambiental. En Sato, Michèle, Carvalho, Isabel (Orgs). *A pesquisa em educação ambiental: cartografias de uma identidade narrativa em formação*. Porto Alegre: Artmed. http://www.ecominga.uqam.ca/PDF/BIBLIOGRAPHIE/GUIDE_LECTURE_3/1/2.Sauve.pdf

SAUVÉ, L. (2014) Educación ambiental y ecociudadanía. Dimensiones claves de un proyecto político-pedagógico. *Revista Científica*, 18, 12- 23. Bogotá.
<https://revistas.udistrital.edu.co/index.php/revcie/article/view/5558>

SLEURS, W. (coord) (2008) *Competencies for ESD (Education for Sustainable Development)- Teachers*. Leuven, Bélgica.
https://unece.org/fileadmin/DAM/env/esd/inf.meeting.docs/EGonInd/8mtg/CSCT%20Handbook_Extract.pdf

TILBURY, D.; WORTMAN, D. (2004) *Engaging people in sustainability*. Commission on Education and Communication, IUCN, Gland, Switzerland and Cambridge, UK.
<https://portals.iucn.org/library/efiles/documents/2004-055.pdf>

UNECE (2012) *Learning for the future. Competences in Education for Sustainable Development*. Gèneve, Switzerland: United Nations Economic Commission for Europe.
https://unece.org/fileadmin/DAM/env/esd/ESD_Publications/Competences_Publication.pdf

UNESCO (2017) *Education for Sustainable Development Goals. Learning Objectives*. Paris. 67pp. [Education for Sustainable Development Goals: learning objectives; 2017 \(unesco.de\)](https://unesco.org)

[Educación para los Objetivos de Desarrollo Sostenible: objetivos de aprendizaje; 2017 \(unican.es\)](https://unesco.org)

UNESCO (2020) Educación para el Desarrollo Sostenible. Hoja de ruta. París, França. 64 pp. ,
<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000374802>

WALS, A.E.J.; van der HOEVEN, N; BLANKEN, H. (2007) *The acoustics of social learning: designing learning processes that contribute to a more sustainable world*. Utrecht: SenterNovem-
<https://arjenwals.files.wordpress.com/2013/01/acoustics-digital.pdf>

NOTA: al llarg del curs es podrà recomanar altra bibliografia que es cregui adequada.

Programari

No hi ha programari específic en l'assignatura.

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(PLAB) Pràctiques de laboratori	401	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	4	Català	primer quadrimestre	matí-mixt